

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Agent of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

MATKO PROTIV SLOVENIJE

(članak 3. i članak 6. stavak 1.)

Presuda od 2. studenog 2006. godine

ČINJENICE

Podnositelj, Aleksander Matko, slovenski je državljanin rođen 1961. godine i živi u Slovenj Gradecu, Slovenija.

Dana 5. travnja 1995. godine, otprilike u 8.30 ujutro podnositeljev auto su u Slovenj Gradecu zaustavili pripadnici policije i specijalne postrojbe koja je istraživala aktivnosti kriminalne grupe za koju se smatralo da djeluje na tom području.

Stranke su podnijele različite verzije događaja koji je slijedio. Vlada je tvrdila da je podnositelj prebrzo vozio, a kada je bio zaustavljen pokušao je napasti jednog od policijskih djelatnika.

Prema podnositelju, otprilike 15 naoružanih policajaca nalazilo se na mjestu događaja a nekoliko njih pristupilo je vozilu. Zatim su ga izvukli iz auta, srušili na zemlju, zavezali, te vučeći ga za noge odveli u mračni dio gdje su ga tukli nekih 15 minuta. Tijekom polusatne vožnje prema policijskoj postaji, dvojica policajaca prijetila su da će ga ubiti. Bio je pušten malo iza ponoći.

Nakon toga primljen je u Opću bolnicu u Slovenj Gradecu gdje je zabilježeno da ima ozljedu glave. Sljedećeg dana liječnik u Općoj bolnici Maribor napravio je opsežnije medicinsko izvješće koje je pokazalo nekoliko ozljeda uključujući ozljede, modrice i hematome glave, lijevog ramena i bedra. Rentgenske snimke pokazale su da ima frakturu desne sljepoočice.

Dana 15. svibnja 1995. godine podnio je pismenu kaznenu tužbu policiji u Slovenj Gradecu navodeći da su mu nepoznati policajci nanijeli tjelesne ozljede te ga neovlašteno lišili slobode.

Dana 14. lipnja 1995. godine nadležni državni odvjetnik tražio je od policije Slovenj Gradec da imenuju djelatnike koji su sudjelovali u podnositeljevom uhićenju i koji su provodili ispitivanje. Slijedom toga, državnom odvjetniku podnešena su dva izvještaja o navedenoj policijskoj operaciji: jedno je podnijelo Ministarstvo unutarnjih poslova, koje je bilo nadležno specijalnim postrojbama, a drugi je podnijela policija Slovenj Gradeca. U izvještajima se navodi da je podnositelj bio zaustavljen zbog prebrze vožnje te da se opirao uhićenju.

Dana 17. siječnja 1997. godine državni je odvjetnik odbacio podnositeljevu kaznenu prijavu.

Istog je dana državni odvjetnik zatražio od Županijskog suda u Slovenj Gradecu da zahtjev policije u Slovenj Gradecu pokrene kaznenu istragu protiv podnositelja zbog „sprečavanja

službene osobe u obavljanju službene dužnosti“. Zahtjev se temeljio na izvještajima Ministarstva unutarnjih poslova i policije Slovenj Gradec.

U razgovoru sa istražnim sucem, podnositelj je poricao počinjenje bilo kojeg djela te se žalio da je bio istučen i zlostavljan od strane policije. Podnio je svoje medicinske nalaze i sudac ih je pridodao spisu predmeta.

Dana 22. studenog 1999. godine sud je oslobodio podnositelja. Sud je držao da nije dokazano da se podnositelj fizički odupirao uhićenju kako nitko od pripadnika specijalnih postrojbi koji su imali fizički kontakt s podnositeljem nije identificiran i nisu nađeni dokumenti koji bi opisali ponašanje podnositelja nakon što je bio zaustavljen. Ova je presuda ukinuta povodom žalbe te je predmet vraćen na ponovno suđenje.

Dana 12. veljače 2001. godine Županijski sud osudio je podnositelja za pokušaj ometanja službene osobe u obavljanju službene dužnosti te ga uvjetno osudio na tri mjeseca zatvora. U ovoj presudi sud navodi da pripadnici specijalne postrojbe nisu bili ispitivani kako bi se zaštitio njihov identitet.

PRIGOVORI

Podnositelj je naveo da je nepravedno uhićen te teško zlostavljan od strane policije. Također je naveo da njegovi navodi o zlostavljanju nisu propisno ispitani te da je kazneni postupak bio nepošten i nerazumno dug. Pozvao se na članak 3., članak 5. stavak 1. (pravo na slobodu i sigurnost) i članak 6. stavak 1.

ODLUKA SUDA

Članak 3

Sud primjećuje kako nije osporeno da su podnositeljeve ozljede, navedene u medicinskom izvještaju, nastale zbog upotrebe sile od strane policije. Isto tako navodi da se incident dogodio noću na udaljenoj lokaciji te da je podnositelj, koji je bio sam i nenaoružan, bio brojčano nadmašen od strane naoružanih policajaca.

U svjetlu tih okolnosti, naveo je da je na slovenskoj Vladi bilo da dokaže da uporaba sile, zbog koje je podnositelj zadobio brojne ozljede, nije bila prekomjerna. Međutim, Vlada se jedva pozvala na izvještaje organa direktno nadređenih postrojbama uključenim u incident koji su navodili da je uporaba sile bila neophodna kako bi se osiguralo podnositeljevo udovoljavanje zahtjevima policije.

U kaznenom postupku protiv podnositelja, podnositelj je odgovorio na optužbu sprečavanja službene osobe u obavljanju službene dužnosti navodeći da je bio zlostavljan od strane policije. Tijekom tog postupka, nisu bili ispitani policajci koji su upotrijebili silu nad podnositeljem. Nije ocijenjen odnos težine podnositeljevih ozljeda i različitih verzija događaja. Unatoč tome, Županijski sud u Slovenj Gradecu, dana 12. veljače 2001. godine utvrdio je da se podnositelj fizički opirao policajcima.

Sud je bio zatečen argumentom navedenim u presudi županijskog suda da policajci nisu ispitani kako im se ne bi otkrio identitet kao pripadnika specijalne postrojbe. Sud je naveo da su oni svejedno mogli biti ispitani uz davanje adekvatne zaštite za njihovu sigurnost. Sud je smatrao da je ispitivanje pripadnika specijalne postrojbe o relevantnom događaju bilo odlučno za pravilno utvrđenje činjenica.

Iako prihvaćajući da podnositelj nije udovoljio svim policijskim naredbama te da su policajci ovlašteni na primjenu sile u tim slučajevima, Sud ne vidi iz kojih su se razloga domaće vlasti zadovoljile tvrdnjom da uporaba sile nije bila prekomjerna. Niti je uvjeren objašnjenjem Vlade, koje se temelji samo na službenoj verziji događaja.

Slijedom toga, uzimajući u obzir navode podnositelja, u vezi sa medicinskim dokazima, te okolnostima u kojima je podnositelj zadobio te ozljede, Sud smatra da Vlada nije uspjela dokazati niti uvjerljivo argumentirati i opravdati stupanj sile upotrebljen protiv podnositelja. Stoga presuđuje da je Republika Slovenija odgovorna temeljem članka 3. za nečovječno i ponižavajuće postupanje kojem je podnositelj bi podveden.

Nepostojanje učinkovite istrage

Sud navodi da je jedina istraga slijedom navoda podnositelja provedena od strane policije u Slovenj Gradecu te Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno istih tijela kojima pripadaju policajci koji su počinili navedenu povredu. Što se tiče temeljitosti te istrage, Sud nije našao dokaze da su poduzeti konkretni koraci od strane policije ili ministarstva kako bi se istražili navodi podnositelja. Štoviše, kako se policajci koji su vodili istragu nalaze pod istom zapovjednom linijom kao i policajci nad kojima se istraga provodi, ozbiljno se sumnja u njihovu sposobnost provođenja nepristrane istrage.

Sud dalje primjećuje da je državnom odvjetniku, čija je glavna odgovornost osigurati provedbu učinkovite istrage prema podnositeljevim navodima, nedostajalo potrebne transparentnosti i neovisnosti u radu. U svjetlu toga, Sud navodi da je on bazirao svoju odluku kojom odbija podnositeljevu kaznenu tužbu samo na činjenici izvještaja primljenih od Ministarstva unutarnjih poslova i policije, u kojima us nedostajali podaci o poduzetim istražnim radnjama. Nadalje, nema pokazatelja prema kojima je postojala volja na bilo koji način ispitati policiju i ministarstvo o navedenom događaju.

Štoviše, u postupku protiv podnositelja, koji se ticao istog događaja, podnositelj je i dalje navodio da je bio zlostavljan od strane policije što je potkrijepio medicinskim nalazima koji su dodani spisu. Dana 17. ožujka 1998. godine istražni sudac je, iako nisu poduzeti ozbiljni koraci u istrazi podnositeljevih navoda, zatvorio istražni postupak te je naknadno podnijeta optužnica protiv podnositelja.

Sud posebno iznenađuje činjenica da policajci koji su upotrijebili silu protiv podnositelja nisu tijekom istrage podnositeljevih kaznenih optužbi niti tijekom postupka protiv njega bili identificirani a kamoli ispitani.

Konačno, trebalo je oko 18 mjeseci državnom odvjetniku da odbaci kaznenu prijavu, unatoč činjenici da nisu bili poduzeti ozbiljni koraci u istrazi navedenog događaja.

Suda smatra da, da bi istraga bila učinkovita, se mora moći identificirati i ako je potrebno kazniti one koji su odgovorni za zločin. Sud je međutim našao da vlasti nisu poduzele nužne mjere te da istraga nije imala konkretne rezultate. Stoga Sud jednoglasno presuđuje povredu čl. 3. Konvencije.

Članak 5.

Sud je isto tako jednoglasno presudio da nije potrebno razmatrati podnositeljeve pritužbe na povredu članka 5. stavka 1. koje se tiču uporabe sile.

Članak 6.

Imajući u vidu ukupnu duljinu postupka protiv podnositelja, te uzimajući u obzir sudsku praksu, Sud smatra da je duljina tog postupka, koji je trajao otprilike četiri godine i 9 mjeseci, nije prekoračio granicu razumnog vremena iz članka 6. stavka 1., te stoga proglašava da nije bilo povrede navedenog članka.

Sud je isto tako jednoglasno presudio da nema potrebe razmatrati podnositeljeve pritužbe o duljini postupka koji je slijedio nakon njegove kaznene tužbe, sukladno članku 6. stavku 1.